

ARHITEKTUURIVALDKONNA TEGEVUSKAVA 2004 – 2008

Heaks kiidetud Vabariigi Valitsuse istungil 17.06.2004,
protokoll nr 25, päevakorrapunkt nr 3

ARHITEKTUURIVALDKONNA TEGEVUSKAVA 2004–2008

Tegevuskava väljatöötamiseks moodustati 23. detsembril 2002. a. Vabariigi Valitsuse korraldusega nr. 874-K asjatundjate komisjon.

Komisjoni esimeheks nimetati Eesti Arhitektide Liidu esimees Tõnu Laigu. Komisjoni liikmed: Andres Alver, arhitekt; Heli Aru, Haridus- ja Teadusministeeriumi poliitikaosakonna kõrghariduse talituse juhataja; Lia Gailan, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ehitus- ja elamuosakonna peaspetsialist; Veljo Kaasik, Kultuuriministeeriumi arhitektuurinõukogu esimees, arhitekt; Heikki Kalle, Eesti Planeerijate Ühingu esimees; Margus Koot, arhitekt; Jüri Lass, Keskkonnaministeeriumi planeeringute osakonna juhataja kohusetäitja; Ülar Mark, Eesti Arhitektide Liidu esindaja, arhitekt; Heldur Meerits, Kultuuriministeeriumi arhitektuurinõukogu liige; Natalja Nikolajeva, Justiitsministeeriumi kriminaalpreventsiooni talituse referent; Ebe Nõmberg, Kultuuriministeeriumi kunstide osakonna nõunik; Anton Pärn, Kultuuri-ministeeriumi asekancler; Jüri Soolep, Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskonna dekaan; Meeli Truu, arhitekt; Igor Ligema, Siseministeeriumi kohaliku omavalitsuse osakonna juhataja asetäitja. Juurde kutsuti Andres Levald, Euroopa Arhitektide Nõukogu (EAN) Eesti esindaja, arhitekt. Komisjoni tööd korraldas Jaan Kurm, arendusanalüütik. Tegevuskava koostamise aluseks võeti Vabariigi Valitsuse istungi protokolliga 22.10.2002 nr. 43 heaks kiidetud Eesti arhitektuuripoliitika ja selle eesmärgid. Töö käigus arhitektuuripoliitika eesmärke laiendati, uuendati ja sõnastati ümber.

Aasta jooksul toimusid regulaarsed asjatundjate komisjoni nõupidamised, mitmed seminarid, nõupidamised ja intervjuud vastaval alal tegutsevate organisatsioonide ja spetsialistidega. Ühtlasi on tegevuskava läbinud kooskõlastuste ringi tegevuskava täitmisega seotud ministeeriumides ja organisatsioonides. Tegevuskavasse jäeti eelkõige need eesmärgid, tegevused ja oodatavad tulemused, mille suhtes saavutati komisjoniliikmete üldine heakskiit.

Tegevuskava elluviimist koordineerib kultuuriministri juurde moodustatav Arhitektuuri-komisjon. Tegevuskava elluviimiseks riigieelarvest eraldatavate rahaliste vahendite maht otsustatakse iga-aastase riigieelarve koostamise käigus.

SISSEJUHATUS

Oluline heaolueeldus on kvaliteetne elukeskkond, mille moodustavad säästvalt kasutatud looduskeskkond ning targalt ja kultuurikeskselt arendatud ehitatud keskkond.

Euroopa Liitu kuulumine tähendab liitumist globaalse ruumilise süsteemiga, kus Eesti loodus- ja ehitatud keskkonna ühtne käsitlemine on iseenesestmõistetav ning loomuliku elu osa. Siit ka vajadus leida ühised arusaamad arhitektuurivaldkonna ja ehitatud keskkonna suhtes.

Kogu Eesti füüsilist keskkonda hõlmav ja mõjutav infrastruktuuriline areng ja linnaliste keskkondade jätkuv kasv ei ole veel kaugelki lõppenud. Arengute sidus ja terviklik käsitlemine ning avalikkuse kaasamine on nüüd ja edaspidi vältimatu. Ainult nii suudame säilitada oma identiteeti järjest ühtlustuvas maailmas. Eesti arhitektuuripoliitika programm ning konkreetne tegevuskava aastateks 2004–2008 loob eelõeldule mõtestatud aluse. Käesolev arhitektuuripoliitika tegevuskava on esimene tervikkäsitus tegevustest, mis on vajalikud kvaliteetse ehitatud keskkonna loomiseks ja säilitamiseks Eestis. Seetõttu on tegevuskava paratamatult päevakajalise iseloomuga ning kuulub teatud aja pärast revideerimisele. Samas sisaldab tegevuskava olulisi põhimõtteid ja juhiseid pikema perioodi käsitlemiseks.

Tõnu Laigu

Tegevuskava väljatöötanud asjatundjate komisjoni esimees

Veljo Kaasik

Kultuuriministeeriumi juurde moodustatud arhitektuurinõukogu esimees

ARHITEKTUURIVALDKONNA TEGEVUSKAVA EESMÄRGID

Eesmärgid	Tegevused	Oodatavad tulemused	Koostööpartnerid	Ajakava
1. Riigi ja kohaliku omavalitsuse haldussuutlikkuse tõhustamine arhitektuurivaldkonna juhtimisel.	1.1. Õigusloomega seotud tegevused: 1.1.1. mõiste "ehitatud keskkond" määratlemine ja väärtustamine; 1.1.2. kohaliku omavalitsuse kui planeeringute koostaja rolli suurendamine; 1.1.3. ruumilise planeerimise ja kohaliku omavalitsuse arengukava ja eelarve parem sidumine; 1.1.4. osalemine EL arhitektuurivaldkonna alase õigusloome kujundamisel; 1.1.5. riigi ja kohalike omavalitsuste arengu- ja tegevuskavade täiendamine tulenevalt Eesti arhitektuuripoliitikast.	Õigusloomega seotud muudatused tagavad avalike huvide arvestamise ja kaitsmise, aitavad kaasa ressurside tasakaalustatud, säästlikule ja efektiivsele kasutamisele arhitektuurivaldkonnas ning loovad eeldused kvaliteetse ehitatud keskkonna loomiseks.	KM1, JM, KKM, SM, MKM, SoM, HTM, RM, ELL, EMOL, EAL, EPÜ, EPBL, MKA	2004–2008
	1.2. Riigihangete seaduse ja muude avalike hangete korra vastavusse viimine arhitektuurivõistluste korraldamise hea tavaga ning arhitektuurivõistluste korraldamise uue juhendmaterjali koostamine.	Riigihangete, arhitektuurivõistluste ja muude ehitatud keskkonda puudutavate avalike hangete korrastatud süsteem tagab kvaliteetse planeeringu ja arhitektuurse lahenduse ehitatud keskkonnas.	EAL, JM, KKM, MKM, SM, SoM, RHA, RKV, KULKA	2004–2006
	1.3. Arhitektuurivaldkonna esindatuse laiendamine Kultuuriministeeriumi struktuuris.	Tagab arhitektuuripoliitika, tegevuskava ja riiklike tegevuste süsteemse rakendamise ning loob eeldused avaliku, era- ja kolmanda sektori koostööks arhitektuurivaldkonnas.	KM, JM, KKM, SM, MKM, RM, EMOL, ELL, EAL, EPÜ, EPBL	Alates 2005
	1.4. Arhitektuurikomisjoni moodustamine kultuuriministri juurde.	Tagab kultuuriministri kaudu Vabariigi Valitsuse parema nõustamise ja avalikkuse väärtushinnangute kujundamise arhitektuurivaldkonnas.	KM, JM, KKM, SM, MKM, RM, EMOL, ELL, EAL, EPÜ, EPBL	2004–2006
	1.5. Arhitektuurialane kommunikatsioonikava.	Tekivad pikaajalised koostööprojektid ehitatud keskkonna säilitamiseks ja arendamiseks, avalikkuse väärtushinnangute kujundamiseks ning parimate tulemuste tunnustamiseks Eestis ja rahvusvahelisel tasandil.	EAL, KM, EAM, EMOL, ELL, EPÜ, EPBL, EI, EKA, MKA, SM, KULKA	2004–2008
	1.6. Riikliku toetussüsteemi loomine, mis võimaldab mitmel kohalikul omavalitsusel ühiselt rakendada ruumilises arendustegevuses arhitektuuri ja planeerimise tippspetsialiste.	Loob kohalikele omavalitsustele paremad võimalused pädevate erialaspetsialistide kasutamiseks arhitektuurivaldkonnas, mis on oluline eeldus kvaliteetse ehitatud keskkonna kujundamiseks.	KKM, SM, RM, JM, ELL, EMOL, EAL, EPÜ, EPBL	2005–2008

Siit ja edaspidi:
 DOCOMOMO – Ülemaailmse Moodsa Arhitektuuri Dokumenteerimise ja Kaitsmise Organisatsiooni Eesti tšegrupp, EAM – Eesti Arhitektuurimuseum, EAL – Eesti Arhitektide Liit, EI – Eesti Instituut, EKA – Eesti Kunstiakadeemia, ELL – Eesti Linnade Liit, EMOL – Eesti Maaomavalitsuste Liit, EPBL – Eesti Projektbüroo Liit, EPÜ – Eesti Planeerijate Ühing, EPMÜ – Eesti Põllumajandusülikool, ETI – Eesti Tuleviku-uuringute Instituut, EVM – Eesti Vabahoiumuseum, HTM – Haridus- ja Teadusministeerium, JM – Justiitsministeerium, KK – Kutsekoda, KKM – Keskkonnaministeerium, KM – Kultuuriministeerium, KOVD – kohalikud omavalitsused, KULKA – Eesti Kultuurkapital, MKA – Muinsuskaitseamet, MKM – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, PKÜ – Puitarhitektuuri Kaitsese Ühendus, RETTER – riiklik erinõuetega tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate register, RA – Rahvusarhiiv, RHA – Riigihangete Amet, RKV – AS Riigi Kinnisvara, RM – Rahandusministeerium, SM – Siseministeerium, SoM – Sotsiaalministeerium, SRIK – Säästva Renoveerimise Infokeskus, TPU – Tallinna Pedagoogikaülikool, TRK – Tallinna Restoreerimiskool, TTK – Tallinna Tehnikakõrgkool, TTÜ – Tallinna Tehnikaülikool, TÜ – Tartu Ülikool.

ARHITEKTUURIVALDKONNA TEGEVUSKAVA EESMÄRGID

Eesmärgid	Tegevused	Oodatavad tulemused	Koostööpartnerid	Ajakava
2. Arhitektuurihariduse, teadusuuringute, täiendkoolituse ja arhitektuurialaste tegevuste toetamine.	2.1. Uurimus arhitekti professionist ja arhitektuurihariduse seisundist Eestis ning selle võrdlus teiste Euroopa Liidu riikidega.	Uurimus ja sellel tuginev aruanne arhitekti kutsest ja positsioonist ning arhitektuurihariduse seisundist Eestis ja nendel tuginevad ettepanekud olemasoleva süsteemi ajakohastamiseks Euroopa Liidu tingimustes.	EKA, TTÜ, TÜ, TTK, EPMÜ, HTM, EAL	2005–2008
	2.2. Rahvusvahelise urbanistika magistriõppe väljatöötamine ja rakendamine.	Tagab Eesti arhitektuuri- ja planeerimisalase kõrghariduse terviklikkuse ja konkurentsivõime maailmas.	EKA, EAL, HTM, TPÜ, TRK, TÜ, TTÜ	2005–2006
	2.3. Arhitektuuri- ja planeerimisalase täiendkoolitussüsteemi väljatöötamine ja rakendamine ning vastava rahvakoolitusprogrammi loomine.	Tagab avaliku teenistuse ametnike, arhitektide, ehitusinseneride, ehitajate ja siduserialade spetsialistide teadmiste ja oskuste täiendamise arhitektuurivaldkonnas vastavalt muutustele arhitektuuri ja planeerimise teoorias ja praktikas.	EKA, HTM, EAL, MKA, EAM, TRK, TTK, TTÜ	Piloot 2005 Alates 2006 pidev
	2.4. Kutsestandardite koostamine ning kvalifitseerimissüsteemi loomine ja rakendamine arhitektuurivaldkonnas.	Kutsestandardid ja vastav kvalifitseerimis- süsteem tagavad kõrge professionaalse taseme ja panevad ehitatud keskkonna kujundajatele kõrgendatud vastutuse. Samuti reguleerivad kutsestandardid ja kvalifitseerimine teenuste vaba liikumist ning ehitusturgu kvaliteetse ehitatud keskkonna loomiseks Eestis ja Euroopa Liidus.	MKM, RETTER, SM, EAL, EPÜ, EKA, HTM, SoM, KK	2004–2005
	2.5. Arhitektuurialase kirjastustegevuse jätkuv arendamine ja toetamine.	Tagab Eesti arhitektuuri, arhitektuuriteooria ja -poliitika, monograafiate ning muu arhitektuurialase informatsiooni avaldamise ja tutvustamise Eestis ja rahvusvahelisel tasandil.	EKA, EAL, EAM, EVM, MKA, TRK, DOCOMOMO, KULKA	2004–2008
	2.6. Arhitektuurivaldkonna uurimis- ja analüüsisüsteemi algatamine ning toetamine.	Loob eeldused ehitatud keskkonna terviklikuks, efektiivseks ja järjepidevaks käsitlemiseks ning säästvaks arendamiseks.	EKA, MKA, EAM, EVM, ETI, EAL, TTÜ, TRK, DOCOMOMO, KULKA	2005–2008
	2.7. Eesti arhitektuuri säilitamis- (kogumine, dokumenteerimine, publitseerimine) ja uurimiskavade algatamine ning toetamine.	Tagab süsteemselt dokumenteeritud arhitektuuripärandi ja kaasaegse arhitektuuri (nt projektid, konkursitööd jne) dokumenteerimise, uurimise ja tutvustamise.	EAM, EKA, MKA, EVM, EAL, TRK, TÜ, DOCOMOMO, RA, PKÜ, SRIK, KULKA	2005–2008

ARHITEKTUURIVALDKONNA TEGEVUSKAVA EESMÄRGID

Eesmärgid	Tegevused	Oodatavad tulemused	Koostööpartnerid	Ajakava
3. Eesti arhitektuuri rahvusvaheliste sidemete arendamine.	3.1. Rahvusvahelistel arhitektuurivõistlustel ja -näitustel ning ühissetevõtmistes osalemine, koostööprojektide algatamine.			
	3.1.1. Veneetsia arhitektuuri biennaalil osalemine.	Tagab Eesti kaasaegse arhitektuuri ja arhitektuurimõtte tutvustamise riikide arhitektuurinäitustel; perioodiliselt, iga kahe aasta tagant.	EAL, KM, EAM, KULKA	2004 ja 2006
	3.1.2. Põhja- ja Baltimaade arhitektuuritriennaali korraldamise jätkamine.	Tagab rahvusvahelise arhitektuurialase infovahetuse Eestis arhitektuuriseminari ja -näituse abil; perioodiliselt, iga kolme aasta tagant.	MTÜ "Põhja- ja Baltimaade Arhitektuuritriennaal", EAL, EAM, KULKA	2005 ja 2008
	3.1.3. Rahvusvahelise arhitektuurivõistluse EUROPAN korraldamise jätkamine.	Tagab rahvusvahelise arhitektuurivõistluse praktika juurutamise Eestis ning loob head võimalused Eesti ja Euroopa linnade vaheliseks koostööks ja euroopalike elamisvormide edendamiseks avaliku elamuehituse vallas; perioodiliselt, 2–2,5 aastaste tsükliena.	EAL, MKM, KM, SM, KOVD, KULKA	2004–2006 Europan 8 2006–2008 Europan 9
	3.1.4. Jätkuv osalemine Euroopa arhitektuuripreemia Mies van der Rohe Award konkursil.	Annab võimaluse esitleda Eesti kaasaegset ehitatud tipparhitektuuri üleeuroopalisel arhitektuurivõistlustel; perioodiliselt, iga kahe aasta tagant.	EAL, EAM, KULKA	2004–2008
	3.2. Rahvusvaheliste organisatsioonide töös osalemine.			
	3.2.1. Euroopa Arhitektide Nõukogu – EAN (ACE).	Eesti arhitektide esindamine tähtsaimas üleeuroopalises professionaalsete arhitektuuriorganisatsioonide ühenduses. Parim süsteemne informatsioonivõrgustik arhitektuuri puudutavate küsimuste aruteluks Euroopa tasandil.	EAL	2004–2008
	3.2.2. Rahvusvaheline Arhitektide Liit – RAL (UIA).	Eesti arhitektide esindamine tähtsaimas ülemaailmses professionaalsete arhitektuuriorganisatsioonide ühenduses. Parim süsteemne informatsioonivõrgustik arhitektuuri puudutavate küsimuste aruteluks maailma tasandil.	EAL	2004–2008
	3.2.3. Euroopa Arhitektuurihariduse Assotsiatsioon – EAA (EAAE).	Eesti arhitektuurihariduse esindamine Euroopa arhitektuuriülikoolide ühenduses.	EKA	2004–2008
	3.2.4. Ülemaailmne Moodsa Arhitektuuriparandi Dokumenteerimise ja Kaitse Organisatsioon – DOCOMOMO.	Moodsa arhitektuuriparandi kaitsmine Eestis ja mujal maailmas koostöös teiste riikidega. Pidev ettepanekute tegemine ja ekspertiiside koostamine väärtuslike hoonete kohta ning avalikkuse teavitamine sellest.	DOCOMOMO Eesti töögrupp, EAL, EAM, ELL, EMOL, MKA	2004–2008
	3.2.5. Rahvusvaheline Planeerijate Liit – RPL (IFHP).	Interdistsiplinaarse planeerimise edendamine Eestis koostöös teiste riikidega.	EPÜ	2004–2008
	3.2.6. Rahvusvaheline Arhitektuurimuseumide Konföderatsioon – AMRL (ICAM).	Rahvuslik ja regionaalne esindatus maailma arhitektuurimuseumide ja -arhiivide koostöös.	EAM	2004–2008
	3.2.7. Europa Nostra – üle-euroopaline valitsusväliste ja mittetulunduslike muinsuskaitseorganisatsioonide föderatsioon.	Arhitektuuriparandi kaitse edendamine Eestis, koostöö teiste riikidega.	MKA, EAM	2004–2008

ARHITEKTUURIVALDKONNA TEGEVUSKAVA EESMÄRKIDE KIRJELDUS

1. Riigi ja kohaliku omavalitsuse haldussuutlikkuse tõhustamine arhitektuuri-valdkonna juhtimisel.

1.1. Õigusloomega seotud tegevused:

- 1.1.1. mõiste “ehitatud keskkond” määratlemine ja väärtustamine;
- 1.1.2. kohaliku omavalitsuse rolli suurendamine planeeringute koostamisel;
- 1.1.3. ruumilise planeerimise ja kohaliku omavalitsuse arengukava ja eelarve parem sidumine;
- 1.1.4. osalemine EL arhitektuurivaldkonna alase õigusloome kujundamisel;
- 1.1.5. riigi ja kohalike omavalitsuste arengu- ja tegevuskavade täiendamine tulenevalt Eesti arhitektuuripoliitikast.

Õigusloomega seotud tegevuse eesmärk on eelkõige avalike huvide esiletoomine ja tagamine arhitektuurivaldkonnas. Selgus avalikes huvides on eeldus tasakaalustatud suheteks avaliku, era- ja kolmanda sektori vahel. Tuleb edendada ja rakendada avaliku ja erasektori koostöö (Public-Private Partnership, PPP) hea tava põhimõtteid arhitektuurivaldkonnas, eriti suuri maa-alasid hõlmavate arenduste puhul. Omaette valdkonna moodustavad riigi omandis oleva maa munitsipaliseerimisega seotud küsimused, kui kohaliku omavalitsuse arengukava, üld- või detailplaneeringu koostamise käigus selgub, et tegemist on avalikuks kasutamiseks mõeldud või kohaliku omavalitsuse arenguks vajaliku maaga. Vabariigi Valitsuse tasemel on tarvis vastu võtta selged kriteeriumid, mille alusel toimub reformimisel oleva või juba reformitud maa munitsipaliseerimine või riigi omandisse jätmine.

Käesolevas tegevuskavas on välja toodud ainult olulisemad põhimõtted, mille jaoks peab eraldi moodustama asjatundjate töörühmad, kus lisaks arhitektidele osalevad

juristid ning erinevate ministeeriumide ja ametite spetsialistid. Vastavad töörühmad loob tegevuskavas p 1.3 kirjeldatud Arhitektuurikomisjon.

1.2. Riigihangete seaduse ja muude avalike hangete korra vastavusse viimine arhitektuurivõistluste korraldamise hea tavaga ning arhitektuurivõistluste korraldamise uue juhendmaterjali koostamine.

Süsteemne arhitektuurivõistluste korraldamise juhendmaterjal, samuti näidis- materjalid koos näidisprotseduuridega edendavad ja julgustavad korraldama konkursse nii avalikus kui ka erasektoris. Vajalikud on head ja toimivad näited ning heade näidete valdav ülekaal. Avaliku sektori ehituskavandused tuleb läbi viia arhitektuurikonkursside alusel.

Täna on takistuseks lahknemused riigihangete seaduse ja arhitektuurivõistluste korraldamise rahvusvahelise hea tava vahel. Eelkõige on see seotud anonüümsuse nõude puudumisega, kvaliteedinõuete ja hindamiskriteeriumide tähtsuse alahindamisega. Vastuolude kõrvaldamiseks tuleb täiendada riigihangete seadust. Lisaks riigihangete seadusele on vaja reguleerida ka muude ehitatud keskkonda mõjutavate avalike hangete korda (nt hoonestusõiguse andmine enampakkumisel, võistlused ruumiliste ideede saamiseks jms.).

EAL aitab riigi- ja omavalitsusasutustel korraldada arhitektuurivõistlusi ja riigihangete ideevõistlusi ning nõustab võistlusele järgnevat tegevust.

Avalike hangete korrastamise peamised põhimõtted:

- arhitektuuriteenuste tellimine peab lähtuma teenuste kvaliteedist ja tehnilistest lahendustest, mitte teenuse hinnast;
- peab rõhutama vajadust projekteerimishanked ehitushangetest eraldada;
- valikukriteeriumid tuleb viia paremasse vastavusse arhitektuuriteenuste iseloomuga;
- tuleb arendada arhitektuuri- ja ruumilise planeerimise võistluste tulemuste tegelikku kasutamist, aktsepteerides autorite pakutud

lahendusi;
- autoriõigused vajavad tugevamat kaitset;
- tuleb taotleda eskiisistaadiumi õiglast tasustamist.

1.3. Arhitektuurivaldkonna esindatuse laiendamine Kultuuriministeeriumi struktuuris.

Kultuuriministeeriumisse luuakse arhitektuurinõuniku ametikoht. Nõuniku ülesanne on koordineerida Arhitektuurikomisjoni tööd arhitektuurivaldkonna tegevuskava elluviimisel ning nõustada maavalitsusi ja kohalikke omavalitsusi arhitektuuripoliitilistes küsimustes, sh ehitatud keskkonna alaste investeeringute kavandamisel. Nõunik esindab riigi arhitektuurialaseid seisukohti suhtluses kohalike omavalitsustega, era- ja kolmanda sektoriga ning avalikkusega.

1.4. Arhitektuurikomisjoni moodustamine kultuuriministri juurde.

Arhitektuurikomisjon moodustatakse Kultuuriministeeriumis olemasoleva Arhitektuuri-nõukogu asemele. Komisjoni põhiülesandeks on kultuuriministri kaudu Vabariigi Valitsuse nõustamine ehitatud keskkonda mõjutavate riiklike tegevusstrateegiate väljatöötamisel ja investeeringute planeerimisel (nt kultuuri, keskkonna, riigivara, eluaseme, ehituse või riigihangete alased poliitika ja tegevuskavad). Komisjoni ülesandeks on ette valmistada seadusemuudatuste ettepanekud ja esitada need Kultuuriministeeriumi vahendusel valitsusele. Komisjon loob töörühmi arhitektuuri- ja planeerimisalaste ülesannete läbitöötamiseks (määrused, kvaliteedistandardid, arhitektuurikonkursid, arhitektuurivaldkonna juhendmaterjalid jms.). Komisjonil tuleb analüüsida arhitektuurse toimimiskeskonna olukorda ja selles esinevaid ohte (nt välja selgitada, missugustel maavalitsustel ja kohalikel omavalitsustel ei ole koosseisulist arhitekti, ning vastavalt sellele välja pakkuda

lahendused vajaliku arhitektuurialase toe saamiseks). Komisjon tegeleb arhitektuuripoliitika ja tegevuskava teostamise ja jätkuva arendamisega.

1.5. Arhitektuurialane kommunikatsioonikava.

Kommunikatsioonikava sisaldab info-, koostöö- ja meediaplaani, suhtekorraldust sihtrühmadega. Kommunikatsioonikava ülesanne on teavitada avalikku ja erasektorit ning kujundada nende arusaamu ehituspärandist, professionaalse projekteerimise ja planeerimise sisust, vajalikkusest ja väärtusest. Ehitatud keskkonna säästvat arengut ja arhitektuurivaldkonna eripära tuleb võtta arvesse riigi poliitikate väljatöötamisel ja elluviimisel.

Kommunikatsioonikava ülesandeks on leida arhitektide ja muude arhitektuuriga seonduvate erialade (nt maastikuarhitektid, planeerijad, sisearhitektid, disainerid jne, samuti ehitajad, kinnisvaraarendajad jne) kokkupuutepunkte ning esitada ühispositsioone. Eesmärk on tutvustada avalikkusele pärandarhitektuuri ja kaasaegset väärtarhitektuuri (nt näitused, õpikojad, seminarid), levitada teavet arhitektuuri-valdkonna riiklikest ja mitteriiklikest preemiatest. Samuti vajavad tunnustamist planeerimise, arhitektuuri ja arenduse ning säilitamise alased saavutused.

Arhitektuurialase informatsiooni levitamiseks tuleb koostada süsteemne tegevuskava, mis kaasab avaliku teabe levitamisse kohalikke ja rahvusvahelisi struktuure. Kommunikatsioonikava elluviimisel tuleb ära kasutada kõiki meedialiike (trüki-ajakirjandus, televisioon, ringhääling, internet jms.).

Kokkuvõttes kujuneb koostöö ehitatud keskkonna arendamiseks, avalikkuse väärtus-hinnangute kujundamiseks, parimate tulemuste tunnustamiseks Eestis ning nende levitamiseks väljaspool riiki.

1.6. Riikliku toetussüsteemi loomine, mis võimaldab mitmel kohalikul omavalitsusel

ühiselt rakendada ruumilises arendustegevuses arhitektuuri ja planeerimise tippspetsialiste.

Väiksematel kohalikel omavalitsustel, kus planeerimis- ja ehitustegevus on väikese mahuga, pole otstarbekas luua täiskohaga arhitekti ja/või planeerija ametikohta. Samuti on tänases olukorras raske leida sellisele ametikohale tippspetsialisti. Üheks võimalikuks lahenduseks on luua riiklik toetussüsteem kohalikele omavalitsustele ühiste planeerimisspetsialistide või arhitektide palkamiseks. Selline süsteem motiveeriks kohalikke omavalitsusi ratsionaalselt tegutsema ja looks eeldused arhitektuurivaldkonna arenemiseks ka väiksemates kohalikes omavalitsustes.

2. Arhitektuurihariduse, teadusuuringute, täiendkoolituse ja arhitektuurialaste tegevuste toetamine.

2.1. Uurimus arhitekti professionist ja arhitektuurihariduse seisundist Eestis ning selle võrdlus teiste Euroopa Liidu riikidega.

Uurimus kaardistab ja hindab arhitektide ja planeerijate tänast taset ning tööhõivet, nende töö iseloomu, positsiooni, paiknevust jm. Ühtlasi saaks arhitektuuriõppe arendamise eesmärgil prognoosida erialalist ja arvulist vajadust arhitektide ja planeerijate järele.

Uurimus kaardistab arhitektuurihariduse tänase seisundi ja õppeprogrammid, analüüsib ja prognoosib vajadust haridussüsteemi täiendada, samuti seda, kuidas arendada erinevate õppeasutuste koostööd tagamaks õppeprotsessi suunatavate ressursside ratsionaalne kasutamine ühiste eesmärkide saavutamiseks. Samuti analüüsib uurimus spetsialiseerumist kutsealade kaupa (arhitektuur, maastiku-arhitektuur, planeerimine, urbanistika jne). Uurimuse põhjal töötatakse välja meetmed arhitektuuri- ja planeerimisalase haridussüsteemi kaasajastamiseks ja

täiendamiseks ning arhitektuurialase teadustöö arendamiseks.

Uurimus võrdleb Eesti arhitektuurivaldkonna spetsialistide haridust, nende õpetamise taset ja iseloomu. Selgitatakse võimalusi teha arhitektuurivaldkonna spetsialistide õpetamisel koostööd teiste Euroopa Liidu riikidega.

Arhitektuurivaldkonna spetsialistide õpe viiakse ühtsetele alustele kutsestandardite nõuete abil.

2.2. Rahvusvahelise urbanistika magistriõppe väljatöötamine ja rakendamine.

Urbanistikaalase magistriõppe rahvusvahelises tagab Eestis antava hariduse konkurentsivõime ja rahvusvahelise auditooriumi. Positiivseks küljeks on heal tasemel õppejõudude olemasolu, sh välisõppejõudude kaasamine. Urbanistika on interdistsiplinaarne eriala, mis seob linnaga tegelevaid erinevaid erialasid. Eestis on suuri revitaliseerimist vajavaid elamupiirkondi ja mahajäetud tööstusterritooriume, mille taaskasutusse võtmine nõuab koolitatud urbanistide oskusi ja teadmisi. Tihedas koostöös kohalike omavalitsustega saaksid kool ja üliõpilased praktilisi kogemusi ning riik ja kohalikud omavalitsused uusi ideid ja lahendusi.

2.3. Arhitektuuri- ja planeerimisalase täiendkoolitussüsteemi väljatöötamine ja rakendamine ning vastava rahvakoolitusprogrammi loomine.

Arhitektuurialane täiendkoolitussüsteem tagab avaliku teenistuse ametnike, arhitektide ja ehitajate jätkuõppe, toetab valdkondlikku sidusust.

Täiendkoolitussüsteemi ebaühtlus avaldub tänapäeva aktiivses ehitustegevuses, kus erinevate osapoolte teadmatus ja vähene oskusteave on põhjustanud konflikte, valeplaneeringuid või halba arhitektuuri, arhitektuuripärandi oskamatu kasutamist.

2.4. Kutsestandardite koostamine ning kvalifitseerimissüsteemi loomine ja rakendamine arhitektuurivaldkonnas.

Kvalifitseeritud spetsialistide rakendamine nii avalikus kui ka erasektoris võimaldab Eestis tõsta arhitektuuri, maastikuarhitektuuri, planeerimise ja urbanistika kvaliteeti ja taset. Kutsestandarditega määratakse arhitektuurivaldkonna spetsialistide kutse-kvalifikatsiooni tase, kutsekirjeldus ning nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste suhtes. Kutsestandardid on aluseks õppekavade ja koolitusprogrammide koostamisel. Oluline on luua kutsestandardite terviksüsteem, mis määrab ära erineva kutseala spetsialistide (arhitektid, maastikuarhitektid, planeerijad jt.) omavahelised kutsealased suhted arhitektuuri-valdkonnas. Samuti tuleb leida süsteem arhitektuuriametnike kutsetaseme reguleerimiseks. Arhitektuurivaldkonnas töötamine tuleb siduda kutsealase kvalifitseerimisega, millega peab tegelema asutus, kelle tegevusse kuulub vastava kutsetegevuse arendamine (nt EAL). Kvalifitseerimine hoiab ära olukorrad, kus madalama tasemega spetsialist teeb kõrgema tasemega spetsialisti tööd või teise kutseala spetsialist teeb vale kutseala tööd, sest ebakompetentsus madaldab projektide ja planeeringute ning nende juhtimise kvaliteeti. Samadel põhimõtetel tuleb täpsustada arhitektide registreerimist RETTER-is ning välja töötada arhitektibüroode hindamise kriteeriumid ja kvaliteedijuhtimise süsteem. Kutsestandardite ja kvalifitseerimissüsteemi abil on vaja reguleerida Euroopa Liidust tulevate madalama taseme või vale kutseala spetsialistide töötamist Eesti arhitektuurivaldkonnas. Samas peab süsteem tagama arhitektide ja arhitektuuri-teenuste vaba liikumise Euroopa Liidus.

2.5. Arhitektuurialase kirjastustegevuse arendamine ja toetamine.

Eesmärk on järjepidev arhitektuuriperioodika väljaandmine, samuti arhitektuuri ning arhitektuuriteooria ja -poliitika alaste trükiste väljaandmine ning levitamine Euroopa Liidu liikmesmaades ja teistes riikides, välismaiste

arhitektuuritrukiste (nt strateegiad, dokumentmaterjalid) tõlkimine ja levitamine Eestis.

Sealhulgas:

1. Arhitektuuriajakirja "Ehituskunst" väljaandmine.

Seoses 1970-ndail aastail alanud arhitektuurielu aktiveerumisega on Eesti arhitektid juba aastakümneid võidelnud arhitektuuri kui ehituskunsti positsioonide taastamise eest ühiskonnas. Üks selle tegevuse olulisi komponente on Eesti Arhitektide Liidu 1981. aastal loodud ajakiri "Ehituskunst", mis ilmub eesti ja inglise keeles ning täidab olulist rolli eesti arhitektuuri ja kultuuri vahendamisel maailma. Väljaande põhieesmärk on Eesti tipparhitektuuri ja arhitektuuriteooria populariseerimine.

2. Arhitektuuriajakirja "Maja" väljaandmine. Ajakiri "Maja" on tänapäeva professionaalset arhitektuuri ja olulisi päevakajalisi arhitektuurisündmusi kajastav ajakiri, mis keskendub valmissaanud ehitistele, planeeringutele, arhitektuurivõistlustele jne. Ajakirja eesmärk on hea arhitektuuri laiem propageerimine.

3. EAN-i "Euroopa arhitektuuri valge raamatu" tõlkimine, kirjastamine ja levitamine. Valge raamat sõnastab Euroopa arhitektuuripoliitika põhimõtteid, annab soovitusi ja ideid riiklike ning kohalike arhitektuuripoliitikate väljatöötamiseks ja arendamiseks. Väljaanne aitab kaasa Eesti avalikkuse eestikeelsele teavitamisele Euroopa arhitektuuripoliitikast.

2.6. Arhitektuurivaldkonna analüüsisüsteemi algatamine ja toetamine.

Arhitektuurivaldkonna tervikkäsitlus aitab mõista protsesse, mis toimuvad nii ehitatud keskkonnas kui ka ühiskonnas, aitab näha arenguid ajalises seoses ja järje-pidevuses, võimaldab prognoosida ja teha ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, aitab määratlada sektorid, mille tegevusest sõltub ehitatud keskkonna tulevik.

Kõiki neid aspekte käsitlev arhitektuurivaldkonna uuring analüüsib olemasolevat olukorda, struktuure, osiseid ja tegevusi. Selle põhjal saab teha ettepanekuid arhitektuurivaldkonna

täiendamiseks ja arendamiseks seostatult ühiskonna muude valdkondadega. Olemasolevate ressursside terviklikuks, efektiivseks ja järjepidevaks kasutamiseks arhitektuurivaldkonnas tuleb välja selgitada prioriteedid ning ajaline tähtsus uuringutes, analüüsid ja tegevustes. Uuring aitab välja selgitada, kas Eesti arhitektuurivaldkonna tervikkäsitlusega tegelemiseks piisab olemasolevatest institutsioonidest ja võimalustest.

2.7. Eesti arhitektuuri säilitamis- (kogumine, dokumenteerimine, publitseerimine) ja uurimiskavade algatamine ja toetamine.

Pärand- ja kaasaegse arhitektuuri dokumenteerimise, kogumise ja säilitamise (muuseumid, arhiivid) tegevuskavade algatamine ning toetamine lähtub alljärgnevatest tegevustest.

Säilitamiskavast lähtuvad tegevused:

- arhitektuurset väärtust omavate hoonete lammutamisele või ümberehitamisele eelnev objektide uurimine ja dokumenteerimine;
- arhitektuurivõistlustele esitatud konkursitööde (sh maketid) kogumine ja säilitamine;
- erabüroodes projekteeritud arhitektuuriliselt väärtuslike hoonete projektide (sh maketid, demomaterjal) ja planeeringute kogumine ja säilitamine;
- arhitektuurivaldkonnas tehtud uurimistööde käsikirjalise, filmi- ja fotomaterjali, samuti trükiste (sh artiklite) kogumine ja säilitamine.

Teiseks arhitektuurivaldkonna põhiprobleemiks on ehitatud keskkonda ja ehitus-pärandit käsitlevate baasuuringute vähesus. Uurimiskavad eeldavad ehituspärandi seisundi kaardistamist ja ohutegurite analüüsi.

Arhitektuuripärandi all käsitatakse nii arhitektuurset ja üldkultuurilist kui ka keskondlikku väärtust omavaid ehitisi, asumeid ja muid ehitatud kooslusi sõltumata ajastust, sh ka nõukogude ajal ja tänapäeval rajatud. Uurimuste põhjal saab üldistada arhitektuuripärandi säilitamise prioriteete ja põhimõtteid, määratleda tegurid, mis tagavad ehituspärandi professionaalse seire, säilitamise (sh ehitusmaterjalid) ja kaitse.

Toetatakse Eesti Kunstiakadeemia (EKA) ja Eesti Arhitektuurimuuseumi (EAM) kui arhitektuuriajaloo alaste teadustöökeskuste tegevust ja Eesti Vabaõhumuuseumi (EVM) tegevust, mis keskendub eesti küla pärandarhitektuuri uurimisele ja tutvustamisele. Toetatakse arhitektuuripärandit käsitlevaid näitusi ja projekte.

3. Eesti arhitektuuri rahvusvaheliste sidemete arendamine.

3.1. Rahvusvahelistel arhitektuurivõistlustel ja -näitustel ning ühisettevõtmistes osalemine.

3.1.1. Veneetsia arhitektuuribiennaalil osalemine.

Osalemine Veneetsia biennaalil tagab Eesti arhitektuuri rahvusvahelise esindatuse kord kahe aasta tagant. Eesti osales Veneetsia arhitektuuribiennaalil viimati 2000. aastal. Veneetsia biennaal on interdistsiplinaarne kultuurisündmus, mis hõlmab visuaalseid kunste, arhitektuuri, tantsu-, heli-, teatri- ja filmikunsti. Biennaal organiseerib näitusi (rahvusvaheline kunstinäitus, rahvusvaheline arhitektuurinäitus) ja Mostra Internazionale d'Arte Cinematografica (s.t Veneetsia filmifestival), tantsu-, muusika- ja teatrietendusi.

3.1.2. Põhja- ja Baltimaade arhitektuuritriennaali korraldamise jätkamine.

Põhja- ja Baltimaade arhitektuuritriennaali korraldatakse 1990. aastast. Triennaal, mida organiseerib MTÜ Põhja- ja Baltimaade Arhitektuuritriennaal, on ainus Eestis regulaarselt toimuv rahvusvaheline arhitektuuriseminar, kus tutvustatakse ja levitatakse Eesti ja rahvusvahelist tipparhitektuuri ning arhitektuuriteooriaid. Toimuvad näitused, seminarid, õpikojad. Iga kolme aasta tagant toimuvale üritusele kutsutakse maailma tipparhitekte.

3.1.3. Rahvusvahelise arhitektuurivõistluse EUROPAN korraldamise jätkamine.

EUROPAN (tähistab nii rahvusvahelist arhitektuurivõistlust kui ka organisatsiooni) tegutseb Euroopas 1988. aastast. EUROPAN arhitektuurivõistlus on suunatud alla 40-aastastele elukutselistele Euroopa arhitektidele, õhutades neid tegelema elamuarhitektuuriga ja linnaplaneerimisega. EUROPAN on saavutanud oma tegevusega Euroopa Komisjoni reaalse toetuse mitmete kultuuriprogrammide raames; teised euroinstitutsioonid (nt Euroopa Parlament, Regionaalne Komitee, Euroopa Nõukogu) on andnud oma moraalse toetuse. Nüüdseks on läbi viidud seitse võistlust. Näiteks EUROPAN 7-s osalesid 68 linna ja 19 riiki. Toimumistsükkel kestab 2–2,5 aastat. Eesti osaleb arhitektuurivõistluses EUROPAN alates 1997. aastast (EUROPAN 5, 6 ja 7).

EUROPAN on oluline eelkõige rahvusvahelise arhitektuurivõistluse praktika juurutamiseks Eestis, euroopalike ideede ja uudsete elamismudelite saamiseks konkreetsete linnapiirkondade kavandamisel, Eesti ja Euroopa linnade vahelise koostöö edendamiseks elamuehituse vallas.

3.1.4. Osalemine Euroopa arhitektuurikonkursil Mies van der Rohe auhinnale.

Euroopa Liidu kaasaegse arhitektuuri preemia ehk Mies van der Rohe Award on Euroopa arhitektuuriuhind, mida annavad iga kahe aasta tagant välja Euroopa Liit ja Fundació Mies van der Rohe ning mille eesmärgiks on esile tõsta Euroopa parimate professionaalide panust uute arhitektuuriliste kontseptsioonide ja tehnoloogiate väljatöötamisse, võimaldada nii Euroopa kodanikel kui ka avalikel institutsioonidel paremini mõista arhitektuuri kultuurirolli linnaehituses ja asumiehituses üldse.

Eesti osaleb selle arhitektuuripreemia konkursil 1999. aastast, et esile tõsta Eesti kaasaegset tipparhitektuuri.

3.2. Rahvusvaheliste organisatsioonide töös osalemine.

3.2.1. Euroopa Arhitektide Nõukogu – EAN (ACE).

Euroopa Arhitektide Nõukogu (Architects Council of Europe – ACE) on asutatud 1990. aastal ja esindab enam kui 30 arhitektuuriorganisatsiooni kaudu ca 350 000 arhitekti, samuti arhitekti tegevusvaldkonda ja elukutset EL liikmesriikides ja enamikus kandidaatriikides. EAN-i eesmärk on Euroopa arhitektidele säilitada ja luua adekvaatsed õiguslikud, kultuurilised ja finantsilised raamtingimused. EAN-i peamine väljakutse on mõjutada Euroopa institutsioonide otsustamisprotsesse tagamaks arhitektuuri positiivne areng Euroopas. Hetkel on EAN-i peamised prioriteedid arhitektuurialase kõrghariduse taseme säilitamine (diplomite vastastikuse tunnustamise abil kaitstakse arhitektide direktiivi 85/384/EEC printsiipe), säästliku linnakeskkonna arendamise poliitika väljakujundamine ja tööjõu vaba liikumise arendamine.

Eesti Arhitektide Liit on EAN-i liige 2004. aastast. Kaks korda aastas toimub EAN-i peaassamblee. Töörühmades peaks Eestist regulaarselt osalema 2–3 inimest. Kavas on alustada Eesti esindamist Euroopa Arhitektuuripoliitikate Foorumil (European Forum for Architectural Policies). EAF on EAN-iga tihedat koostööd tegev Euroopa valitsustevaheline initsiatiiv, kuhu on kaasatud arhitektuuriprofessionaalide organisatsioonid ja arhitektuurivaldkonnaga seotud kultuuriinstitutsioonid.

3.2.2. Rahvusvaheline Arhitektide Liit – RAL (UIA).

Rahvusvaheline Arhitektide Liit (Union Internationale des Architectes – UIA), on asutatud 1948. aastal ja seab eesmärgiks ühendada kõigist rahvustest arhekte üle kogu maailma sõltumata rahvusest, rassist, religioonist, erialasest väljaõppest või arhitektuurikoolkonnast. Selle liikmeteks on 92 riigi erialaliidud, kes esindavad nendes riikides töötavaid ja elavaid

arhitekte. RAL on üks suuremaid ÜRO poolt toetatavaid valitsusväliseid organisatsioone, esindades rohkem kui 1,5 miljonit arhitekti. RAL-i tähtsamad ülesanded ja eesmärgid:

- parandada arhitektuuri abil inimeste elutingimusi, seda eriti arengumaades;
- edendada arhitektuuri ja linnaplaneerimise alase hariduse arengut;
- soodustada arhitektiühenduste suhtlemist muude ehituse ja planeerimisega seotud erialaste ja huvivaldkondadega;
- esindada arhitekti eriala rahvusvahelisel tasandil, suheldes selliste organisatsioonidega nagu UNESCO, UNIDO, WHO, WTO, kes maailma-tasemel tunnustavad teda ametlikult ainsa sellealase organisatsioonina;
- esindada erialahuviseid suhetes muude rahvuslike ja rahvusvaheliste arhitektuuriorganisatsioonidega;
- teha valitsusväliste organisatsioonidega koostööd interdistsiplinaarsete kontaktide arendamisel.

Eesti Arhitektide Liit on RAL-i liige 1993. aastast BAUA (Baltimaade Arhitektide Liitude Assotsiatsioon) koosseisus. BAUA kuulub II regiooni koos Armeenia, Aserbaidpaani, Bosnia ja Hertsegoviina, Bulgaaria, Horvaatia, Küprose, Tõehhi, Gruusia, Kreeka, Ungari, Iisraeli, Kasahstani, Liibanoni, Palestiina, Poola, Rumeenia, Venemaa, Slovakkia, Sloveenia, Süüria, Makedoonia, Türgi, Ukraina, Usbekistani ja Jugoslaaviaga. Iga kolme aasta tagant toimub RAL-i ülemaailmne kongress. Töörühmade tegevuses peaks regulaarselt osalema Eestist 2–5 inimest.

3.2.3. Euroopa Arhitektuurihariduse Assotsiatsioon – EAA (EAAE).

1975. aastal asutatud EAA on kasvanud institutsiooniks, mis täidab üha tähtsamat ülesannet analüüsida arhitektuuriõpet ja asjaomaste valitsusinstitutionide tööd Euroopa mudeli abil. EAA on rahvusvaheline mittetulundusühing, mis taotleb levitada ideid ja soodustada asjatundjate suhtlemist arhitektuuriõppe ja -uuringute valdkonnas. Eesmärgiks on tõsta arhitektuuri ja linnaplaneerimise alase õppe baasteadmisi ja kvaliteeti.

Assotsiatsioonil on üle kogu Euroopa rohkem kui 100 aktiivset liikmeskooli, mis esindavad peaaegu 5000 õppejõudu ja teadlast ning rohkem kui 100 000 arhitektuuriüliõpilast, hõlmates nii esmakursuslasi kui ka doktorikraadi omandajaid. Ühing, mis arendab assotsieerunud liikmelisust üle kogu maailma, on loonud võrgustiku, mille abil organisatsiooni liikmed saavad otsida informatsiooni teiste koolide kohta ning arutada olulisi küsimusi noorõppejõudude konverentsidel, töötubades ja suvekoolides. Assotsiatsioon kirjastab ja levitab oma dokumente, määrab arhitektuuriauhindu ja preemiaid, võimaldab oma liikmetel kasutada andmepanka.

1999. aastast oli Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriteaduskond selle organisatsiooni vaatejaliige ja 2000. aastal sai täisliikmeks.

3.2.4. Ülemaailmne Moodsa Arhitektuuri Dokumenteerimise ja Rahvusvaheline Moodsa Arhitektuuripärandi Kaitse Organisatsioon – DOCOMOMO.

1992. aastal Saksamaal Dessaus toimunud rahvusvahelise liikumise DOCOMOMO teisel konverentsil loodi DOCOMOMO Eesti töögrupp. DOCOMOMO on ülemaailmne 20. sajandi arhitektuuri dokumenteerimise ja kaitse organisatsioon-võrgustik (Documentation and Conservation of buildings, sites and neighbourhoods of Modern Movement). DOCOMOMO Eesti töögrupp on koostanud Eesti arhitektuuriliselt väärtuslikumate hoonete nimestiku ning 20. sajandi Eesti tipphetised on esitatud rahvusvahelisse DOCOMOMO registrisse.

3.2.5. Rahvusvaheline Planeerijate Liit – RPL (IFHP).

Rahvuslikke ühendusi, samuti eraisikuid ühendava organisatsiooni eesmärgiks on haldussuutlikkuse parandamine ning ruumilise planeerimise metodoloogia edendamine professionaalide suhtluse võimaldamise ning ühiskonna erinevate tahkude vahelise diskussiooni tekitamise kaudu. Põhilisteks töövahenditeks on erineva tasemega kokkusaamised: iga-

aastane IFHP kongress, temaatilised suvekoolid, püsivad teemarühmad. EPÜ, mille eesmärk on Eestis edendada interdistsiplinaarset, interaktiivset ja protsessina toimivat planeerimist, kuulub RPLi 2003. aastast.

3.2.6. Rahvusvaheline Arhitektuurimuuseumide Liit (ICAM).

Eesmärk on rahvuslik ja regionaalne esindatus maailma arhitektuurimuuseumide ja -arhiivide koostöös. ICAM on Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu (ICOM) rahvusvaheline spetsialiseerunud liikmesorganisatsioon, kellel on erisidemed ka Rahvusvahelise Arhiivide Nõukoguga. Rahvusvaheline Arhitektuurimuuseumide Liit (International Confederation of Architectural Museums, ICAM) ühendab arhitektuurimuuseumide ja -arhiivide ning muid selle valdkonna asutusi. ICAM loodi 1979. aastal Helsingis ja selles on üle saja liikme. Eesti Arhitektuurimuuseum on ICAM-i liige 1991. aastast.

ICAM-i ja tema liikmesorganisatsioonide eesmärgid:

- arhitektuuripärandi säilitamine;
- kvaliteetsem ja paremini kaitstud arhitektuurne keskkond;
- arhitektuuriajaloo õpetamise soodustamine valdkonna tuleviku huvides;
- arhitektuuri avaliku imago parandamine;
- infovahetus ja ekspertuskuste vahetamise soodustamine.

3.2.7. EUROPA NOSTRA – üle-euroopaline valitsusväliste ja mittetulunduslike non-profit muinsuskaitseorganisatsioonide föderatsioon.

EUROPA NOSTRA on 1963. aastal asutatud üle-euroopaline mittetulunduslik katusorganisatsioon, kuhu kuulub 35 Euroopa riigist rohkem kui 200 kultuuripärandi valdkonnas tegutsevat mittetulundusühingut, 100 kohalikku ja piirkondlikku omavalitsust ning umbes 1000 üksikliiget. Organisatsiooni presidendiks on Taani kroonprints.

Europa Nostra põhieesmärk on kaitsta ja edendada Euroopa loodust ja arhitektuuripärandit ning tagada kõrgete

eesmärkide püstitamine linna- ja maa-arhitektuuri projekteerimisel. 1991. aastal Rahvusvahelise Losside Liiduga ühinenud EUROPA NOSTRA sümbol koosneb seitsmest looduse ja arhitektuuripärandi tähtsust rõhutavast elemendist: mägi, jõgi, puu, katedraal, kirik, loss, majade rivi. Eesti Arhitektuurimuuseum on EUROPA NOSTRA ametlik liige 2003. aastast.